

The basic problem in Afghanistan is not too much Taliban; it's too little good governance (...) We cannot just pay lip service to the comprehensive approach. We have repeatedly said that force alone cannot solve Afghanistan's problems. (...) The longer progress takes in these areas, the longer the military operation will be required, at real cost in lives.

*(Secretaris-generaal van de NAVO Jaap de Hoop Scheffer
in de 'Washington Post', 18 januari 2009)*

Yourdefence.nl

Een pijler onder de 'comprehensive approach'

In hoeverre kan een forum op internet en de daarbij behorende openheid bijdragen aan de discussie over actuele operationele vraagstukken en 'lessons learned' die zich aandienen? Bij coalitiepartners als de Verenigde Staten is dit al gebruikelijk, maar Nederland moet nog veel leren, zeker als het gaat om het overwinnen van angst voor het openbaar delen van informatie en het publiekelijk uitkomen voor een eigen mening. Heeft de Nederlandse defensie-medewerker hiervoor genoeg lef?

Drs. N.G.A. Bubbers*

J.P.O. de Jong – luitenant-kolonel der mariniers

N. J. Moerkens MA – luitenant-kolonel der artillerie

In de periode dat Nederland generaal-majoor Ton van Loon als commandant leverde aan *Regional Command South* maakten de luitenant-kolonels Norbert Moerkens, Jarst de Jong en de historicus Richard van Gils deel uit van zijn staf. In diezelfde periode werkte de luitenant-kolonel Marcel Grisnigt in Kabul bij HQ ISAF. Het was hun stellige indruk (zowel daar als na terugkomst in Nederland) dat belangrijke *lessons learned* uit rotaties in Afghanistan niet die aandacht kregen die ze verdienden.

Ontstaansgeschiedenis Yourdefence.nl

Uit deze observatie ontstond het idee om eind 2007 een symposium te wijden aan de *compre-*

hensive approach (CA); vereist om de lange campagne van een *counter-insurgency*-operatie met succes te voeren. Tegelijk werd voor het symposium borging en steun op hoog militair niveau gevraagd. Die steun is verkregen en het symposium is geopend en afgesloten door de toenmalige PCDS, luitenant-generaal R. Bertholee, met de gelijktijdige lancering van het webforum, www.yourdefence.nl, om er voor te zorgen dat de discussies rondom de CA en de *lessons learned* over CA niet verstommen.

Inmiddels heeft Yourdefence.nl op 28 januari 2009 de internationaal zeer hoog aangeschreven *NCW-award 2009* gewonnen. Hiermee is het forum breed erkend als een wezenlijke vernieuwing op het gebied van *Network Enabled Capabilities* ter ondersteuning van een CA. Daarnaast wordt dit forum gebruikt als discussiemiddel over de toekomst van de defensie-organisatie in het kader van het interdepartementale project 'Verkenningen'.

* Bubbers is werkzaam bij 'Reinforce Netcentric Operations'; De Jong werkt bij de afdeling Behoeftestellingen en Plannen (DOBBP) van de Directie Operationeel Beleid; Moerkens is commandant van de 14 Afdeling veldartillerie. De auteurs danken drs. R.J.A. van Gils (NIMH) voor zijn welkome suggesties en aanvullingen.

Dit artikel geeft antwoord op centrale vraag in hoeverre een internetforum kan bijdragen aan de discussie over actuele operationele vraagstukken die zich aandienen. Daartoe besteden we eerst aandacht aan het operationele concept van Yourdefence.nl. Daarna gaan we in op de inhoud van Yourdefence.nl en verwante websites. We sluiten af met een aantal conclusies en stellingen over de acceptatie en het gebruik van het internetforum.

Vier generaties oorlogvoering

De achtergrond waartegen de website Yourdefence.nl geplaatst moet worden is die van de moderne oorlogvoering; de zogeheten vierde generatie.¹ De eerste generatie oorlogvoering kenmerkt zich door de massale inzet van solda-

vormen als de radio en door toepassing van manoeuvre oorlogvoering, het vermijden van directe frontale confrontaties en door afsnijden en omsingeling werd getracht de vijandelijke hoofdmacht te breken. De vierde generatie oorlogvoeren diende zich voor het eerst aan met de strijd van Mao, in eerste helft van de vorige eeuw.² Omdat Mao militair kansloos was legde hij het accent aanvankelijk op een versterking van de politieke en economische basis van zijn beweging.

Operationeel concept

Bij de vierde generatie oorlogvoering vervagen de vaste contouren tussen concepten als oorlog en vrede. De vijand is niet per se als een leger georganiseerd, en maakt efficiënt gebruik van moderne media en internet om de politieke wil van de opponent te breken. Tevens maakt zijn specifieke organisatievorm het mogelijk om veel sneller te innoveren dan traditionele krijgsmachten, met hun dogmatische en procedurele processen.

FOTO NINH

Massale inzet van soldaten kenmerkt de eerste generatie oorlogvoering

ten. Daar kwam een abrupt einde aan toen het machinegeweer en het indirecte vuur hun intrede deden, die de tweede generatie oorlogvoering kenmerkt. Tactiek was vooral gebaseerd op vuur en beweging.

De derde generatie oorlogvoering deed haar intrede met onder meer de Duitse *Blitzkrieg*. Door gebruik te maken van nieuwe communicatie-

De strijd gaat om de sympathie van de bevolking: als de bevolking haar steun aan de *insurgents* ontzegt kunnen deze verslagen worden. Alleen door tegelijk banen, diensten, wederopbouw en veiligheid te bieden aan de lokale bevolking kunnen de strategische doelstellingen worden gehaald. En dat vraagt om een geheel nieuwe aanpak. De eerste keer dat het fenomeen vierde generatie oorlogvoering uitvoerig is beschreven, is in de *Marine Corps Gazette* van oktober 1989.³ Op zich is het ontstaan van de vierde generatie oorlogvoering al een reden om Yourdefence.nl te lanceren. De vierde generatie oorlogvoering is immers niet langer alleen een zaak van een ministerie van Defensie. Het belang van een integraal planningsproces en uitvoering met actieve betrokkenheid van NGO's, het bedrijfsleven, kenniscentra en departementen als Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking vergt een specifieke inspanning; een comprehensive approach.

1 T.X. Hammes – *The Sling and the Stone*, Zenith Press, St Paul, 2006.

2 Ibid.

3 www.d-n-i.net/fcs/4th_gen_war_gazette.htm.

FOTO NIMH

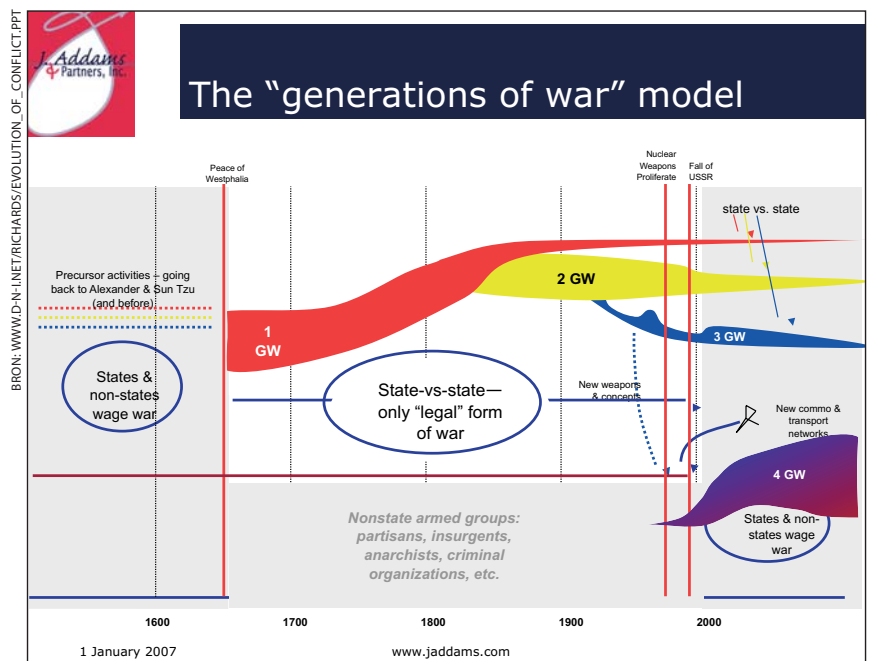
Een telefonist ontvangt posities aan het front in Frankrijk tijdens de Eerste Wereldoorlog

politieke, sociale en economische structuren veranderen. *Warfare reflects society* betoogt T.X. Hammes in zijn boek *The Sling and the Stone*.⁴ De onbeperkte beschikbaarheid van informatie en *on-line* samenwerkingsmogelijkheden in het internettijdperk biedt

Een nieuwe vorm van openheid

Daarvoor moeten voorwaarden geschapen worden. Er is immers een grote diversiteit aan organisatieculturen, doelstelling en belangen, die niet noodzakelijk in dezelfde richting wijzen. Er moet worden nagedacht over de voorwaarden waaronder operationele informatie met elkaar kan worden gedeeld bij vierde generatie oorlogvoering. Een nieuwe vorm van openheid zal de plaats moeten gaan innemen van het huidige *information security*-concept dat het delen van operationele informatie beperkt tot een gemeenschap die *Coalition Secret* of *National Secret* is gescreend.

Een forum dat het gemeenschappelijk nadenken over een gedeelde doctrine, over mogelijke wijzen van samenwerken en delen van informatie stimuleert kan daarbij een belangrijke rol spelen. Bovendien wordt de noodzaak voor een dergelijk forum onderstreept door het grote tempo waarmee generaties oorlogvoering elkaar opvolgen. Deze snelheid staat niet op zichzelf maar moet worden afgezet tegen de snelheid waarmee

Figuur 1: Vier generaties oorlogvoering

kleine verzetshaarden de kans om zich snel en onzichtbaar te groeperen, om heimelijk massavernietigingsmiddelen te produceren en om met behulp van internettechnologie terreur te stichten.

4 T.X. Hammes – *The Sling and the Stone*, Zenith Press, St Paul, 2006.

Aanslagen

Een kras voorbeeld van het laatste – effectief gebruik van *Commercial Off The Shelf* internet-technologie – vormt de recente aanslag in Mumbai, India⁵: GPS-apparatuur, GSM en PDA's (*Personal Digital Assistant*) ondersteunden de synchronisatie van de *swarming manoeuvre* van de tien betrokken terroristen naar hun doelen.

Het Taj Mahal hotel, vlak na de aanslag in november 2008. De uitgebrande kamers zijn duidelijk zichtbaar

Daarbij konden ze tegelijk via internet volgen hoe de internationale media hun terroristische daden weergaven op *Google-maps*, Twitter, tv en blogs.⁶ Een vorm van *Command and Control*-ondersteuning, interoperabiliteit en *information superiority* die menig krijgsmacht moet ontberen!

Antrax

Een voorbeeld van waar de mogelijkheden tot productie van massavernietigingmiddelen toe kunnen leiden is de antrax aanval op het Capitool in Washington DC (2001). Een leger van CIA-agenten is jaren bezig geweest om uit

te vinden waar de antrax was gemaakt. Blijkbaar is het mogelijk om onzichtbaar een bio-terroristische aanval voor te bereiden op het politieke centrum van een grote mogendheid.

De aanval is nooit opgeëist. Noch is ooit op overtuigende wijze een dader geïdentificeerd. Deze vorm van anonimiteit, gepaard gaand met het verlamme internationale effect dat de

aanslag had, heeft specialisten op het gebied van vierde generatie oorlogvoering ertoe gebracht deze aanslag te beschouwen als een voorbode van een 'vijfde generatie oorlogvoering'. De conceptuele vader van de vierde generatie oorlogvoering is hier echter zeer voorzichtig mee⁷. William S. Lind stelt dat we nu pas de eerste contouren van de vierde generatie oorlogvoering aan het verkennen zijn. De deelnemers aan het CA-symposium, eind 2007 op het Instituut Defensie Leergangen, waren akelig stil toen T.X. Hammes zijn analyse van de antrax aanval presenteerde. Een van de redenen voor deze stilte was ongetwijfeld het besef dat het Nederlandse ministerie van Defensie zichzelf opnieuw zal moeten uitvinden en definiëren. Maar tevens was er het besef dat er geen tijd te verliezen valt.

De conflicten in Irak en Afghanistan tonen duidelijk aan dat het onderscheid tussen oorlog en vrede, veiligheid en wederopbouw vervaagt. Dit stelt hoge eisen aan doctrinevorming. Het dwingt ons om goed na te denken over nieuwe vormen van samenwerking met nieuwe partners.

Samenwerking

Een van de conclusies van het CA-symposium was dat de samenwerking met NGO's, met de departementen van Ontwikkelingssamenwerking, Buitenlandse Zaken, Economische Zaken, maar ook met het bedrijfsleven en kenniscentra noodzakelijk is. En dat niet alleen omdat Nederland veiligheid én welvaart wil brengen. Daar zou geen symposium aan gewijd hoeven te worden! Een belangrijke reden voor

5 <http://edition.cnn.com/2008/WORLD/asiapcf/11/27/mumbai.twitter/index.html>.

6 www.defensetech.org/archives/004578.html.

7 www.d-n-i.net/lind/lind_2_03_04.htm.

de samenwerking is dat de nieuwe coalitie ook op elkaars expertise en zienswijze is aangewezen, op de wijze waarop de ene partner de andere ziet acteren en de effecten daarvan.

De complexiteit van moderne operaties vereist dat de nieuwe coalitie vanuit meerdere invalshoeken naar haar eigen optreden en de effecten daarvan leert kijken, maar ook dat ze snel met oplossingen moeten komen. Als ondersteuning hiervoor is Yourdefence.nl in het leven geroepen.

Yourdefence.nl en verwante zustersites

Yourdefence.nl is een unieke, open website, gesponsord door het Nederlandse ministerie van Defensie. De site is voor iedereen toegankelijk na registratie met e-mailadres en wachtwoord. Hiervoor hebben we duidelijk gemaakt waarom is gekozen voor een website op het open internet, met een zeer lage drempel voor deelname. Het is immers belangrijk om de opbouw van nieuwe coalities met nieuwe partners te ondersteunen.

De website is een Web 2.0-site. Anders dan de 1.0-versie van het internet, die zich vooral kenmerkt door het aanbieden van tekst met *hyperlinks* naar andere websites, wordt de inhoud van websites van de generatie Web 2.0 vooral door de deelnemers zelf gegenereerd. Deze 2.0-sites bieden de mogelijkheid om tekst, foto's, films et cetera in te voeren en ook om hierop te reageren. Voorbeelden hiervan zijn Hypes, Youtube, Flickr en MSN; sites die enorm populair zijn bij de jongere generatie. Daarnaast wemelt het Web 2.0 internet van weblogs, wiki's, en *chatrooms*, die zich allemaal kenmerken door interactie. Daar zijn ook militaire sites bij.

Companycommand.army.mil

Een bekend voorbeeld is de site *Company command.army.mil*.⁸ De aanleiding voor het ontstaan van deze weblog is gelegen in Irak. Compagniescommandanten van het Amerikaanse leger liepen steeds vaker op tegen de trage cultuur van het Pentagon, waardoor er

Companycommand.army.mil

nauwelijks gereageerd werd op hun urgente operationele eisen voor een nieuwe doctrine of aangepast materieel. Maar ook constateerden zij dat het proces van lessons learned, het delen van ervaringen met collega's in het veld als ook met hun opvolgers, niet functioneerde.

In een conflict waarbij de irreguliere opponent zeer onvoorspelbaar optreedt, in een totaal andere culturele omgeving, en steeds weer weet te verrassen met nieuwe tactieken is het funest als het delen van ervaringen niet goed is geregeld. Dit leidde er toe dat compagniescommandanten zelf een weblog opzetten die toegankelijk was voor alle collega's in Irak en de Verenigde Staten. *Real-time*-interactie met collega's, hetzij in het conflictgebied of in de Verenigde Staten, ondersteunde compagniescommandanten bij het leidinggeven en het overleven gedurende operaties.

Deze weblog is een groot succes geworden en is geïnstitutionaliseerd en geprofessionaliseerd door het *Combined Arms Center* te Fort Leavenworth, Kansas. Het is nog steeds een solide pijler onder het kennismanagement van de operaties in Irak en Afghanistan. Nu zijn er ook fora zijn

8 Dixon et al – *Company Command, Unleashing the power of the army professional*, The Center for the Advancement of Leader Development and Organizational Learning, Westpoint, New York, 2005.

FOTO U.S. NAVY, M. LARSON

Irak (2006). Amerikaanse militairen delen brochures uit aan de inwoners van Tarmiya over veilige routes om de stad te verlaten. Irak dwingt ons om goed na te denken over vormen van samenwerking met nationale en internationale partners

voor bijvoorbeeld bataljonscommandanten. Companycommand.com is een forum dat alleen toegankelijk is voor medewerkers van het Amerikaanse leger, waardoor het *bottom-up* leerproces alleen intern wordt ondersteund.

Smallwarsjournal.com

Een ander voorbeeld van een succesvolle militaire Web 2.0-toepassing is smallwarsjournal.com. Anders dan Companycommand.com is dit webforum geheel open. Het wordt dus niet gehost door het Amerikaanse ministerie van Defensie maar door een non-profit stichting. Een redactieraad vormt de inhoudelijke basis van deze website. Ze zoekt dagelijks het web af naar publicaties die gerelateerd zijn aan *small wars*, voornamelijk counter-insurgency-operaties. Deze publicaties worden vervolgens geordend op de site geplaatst, al dan niet

voorzien van commentaar. Daarna kunnen ze worden becommentarieerd door elke lezer die zich heeft geregistreerd.

Dit leidt tot een zeer actieve en open informatie-uitwisseling. Naast de redactieraad is er ook een aantal vaste deelnemers dat op geregelde tijden bijdragen levert. Zo gebruikt luitenant-generaal Caldwell, commandant van het genoemde Combined Arms Center, smallwarsjournal om discussies aan te zwengelen die controversieel zijn binnen het Pentagon.⁹

Een voorbeeld is zijn bijdrage over de wijze waarop het Amerikaanse leger de nieuwe media in het informatiedomein beter zou kunnen gebruiken. Caldwell stelt dat een cultuurverandering binnen de defensieorganisatie een eerste vereiste is om het gebruik van nieuwe media mogelijk te maken. Dit onderwerp speelt ook dicht bij huis, getuige de uitspraak van NAVO secretaris-generaal Jaap de Hoop Scheffer

9 <http://smallwarsjournal.com/blog/authors/frontier-6/>.

in de *Washington Post* van 18 januari jongstleden.

Communications are a strategic battleground (...) The international community must prioritize strategic communications. We must do better in showing that there is tangible, steady progress in reaching our goal – and in reminding the world that the Taliban remain the ruthless killers and abusers of human rights they have always been (...) Great attention is rightly paid to occurrences of civilian casualties accidentally caused by our forces; much less attention is paid to the deliberate killings of civilians by the Taliban, which happens five times more often.

Cultuuromslag

Ondergeschikten moeten door hun commandanten worden aangemoedigd om op openbare weblogs en Youtube hun verhaal te vertellen. Zij kunnen zo onvolledige of onjuiste uittalingen van mediaorganisaties corrigeren en verdraaiing van de feiten door de tegenstander tijdig voorkomen. Ten tweede moeten commandanten accepteren dat ondergeschikten hierbij soms hun boekje te buiten gaan. Afstraffen is de doodsteek voor verdere uitingen, waardoor er geen cultuur kan ontstaan van kritische meedenken en proactief reageren.

Scholing van militairen in het gebruik van nieuwe media is daarom integraal onderdeel van de cultuurverandering. Ten slotte moeten de militairen ook de middelen krijgen om, voordat de tegenstander op Youtube een verdraaiing van de werkelijkheid publiceert, er al de juiste beelden op te kunnen plaatsen!

Het is boeiend om te zien hoe een vrij en creatief denkende generaal de openheid van smallwarsjournal.com zoekt om voor COIN wezenlijke initiatieven in het informatiedomein te lanceren. Dat Nederland deze uitdaging niet schuwt moge ook blijken uit de aanwezigheid van de hoofdredacteur van GeenStijl¹⁰ gedurende de jaarwisseling bij onder meer de eenheden in Afghanistan. Daarbij zijn dagelijks

verslagen en filmpjes gepubliceerd op de weblog van GeenStijl.

Een opzienbarend gebruik van nieuwe media en de daarmee gepaard gaande openheid was de publicatie van de US Army en Marine Corps Counterinsurgency Manual FM 3-24 op het internet (in december 2006). In een maand tijd werd het document 1,5 miljoen keer gedownload. Het is gerecenseerd op meerdere Jihadi-websites, en het is teruggevonden in Taliban-trainingskampen in Pakistan. Tegelijkertijd is geen document zo belangrijk voor de transformatie van de Amerikaanse

FOTO: U.S. AIR FORCE, J. BRADEN

Cultuurverandering binnen de defensieorganisatie is vereist om het gebruik van nieuwe media mogelijk te maken

strijdkrachten naar de vierde generatie oorlogvoering. Dit voorbeeld is meerdere keren naar voren gehaald tijdens de *roadshow* van Yourdefence.nl (waarover later meer), waar het telkens weer stuitte op onbegrip. Hoe kan een docu-

¹⁰ www.geenstijl.nl.

ment waarin zo haarfijn de Amerikaanse strategie tegen *insurgents* wordt uiteengezet door diezelfde Amerikanen op deze wijze worden gepubliceerd?

Net zoals luitenant-generaal Caldwell wil dat eigen beelden van operaties eerder op het net staan dat de misleidende vijandelijke beelden, wil het Amerikaans ministerie van Defensie de synchronisatie en discussie tussen miljoenen mensen over de dezelfde doctrine razendsnel initiëren, in het vertrouwen daarmee de beste en breedste basis te benutten. De publicatie van de Field Manual leidde tot een enorme hoeveelheid feedback, via internet, die het document steeds sterker maakten. Dit zou nooit bereikt zijn via een traditionele publicatie intern, en dan vervolgens door distributie via de attachés naar de diverse lidstaten. Tenslotte, wat heb je te vrezen als je ervan overtuigd bent dat je publicatie een positieve inhoud heeft, en normen en waarden uitstraalt die het verdienen om aan de openbaarheid te worden prijsgegeven?

De kracht van Yourdefence.nl

Is dit voor Nederland nog een stap te ver? Voor het Nederlandse ministerie van Defensie niet, gezien onder meer de publicatie van de concept-doctrine PRT op yourdefence.nl. Maar het aantal reacties daarop van zowel militairen

FOTO US ARMY, M. LABSON

als niet-militairen laat zien dat er of nog veel schroom is, of angst, om te reageren. Of er is sprake van onbekendheid met de site.

Publiciteitsoffensief

Na de lancering van de website begin 2008 is begonnen met de comprehensive approach als eerste thema voor een online discussie. Daarna heeft onder meer de werkgroep Verkenningen

Yourdefence.nl gevonden als forum om met een gemeenschap van vrijwilligers na te denken over de toekomstige krijgsmacht. Op het eerste gezicht zijn dit onderwerpen die de aandacht van de professionele militaire zouden moeten kunnen trekken. In mei constateerden de initiatiefnemers dat een extra publiciteitsoffensief noodzakelijk was omdat, ondanks de relevantie van de onderwerpen, het aantal ingeschreven deelnemers tot circa 50 beperkt bleef. Tot dan was ervan uitgegaan dat de bekendmaking gedurende het symposium over CA en het actieve netwerken van de initia-

Amerikaanse militairen delen hun operationele ervaringen al geruime tijd via internet

tiefnemers zou leiden tot meer deelnemers, maar de bekendheid van het forum bleef achter bij de verwachting. Om die reden is een roadshow gehouden bij de Operationele Commando's, de Defensiestaf, en de Nederlandse Defensie Academie.

Daarbij is een presentatie gegeven van Yourdefence, van het onderliggende operationele concept, en zijn vergelijkbare initiatieven onder de aandacht gebracht. De volgende instanties zijn bezocht: Directie Operatiën CLAS, Combat Support Brigade CLAS, Staf CLSK, Onder Comman-

danten Vergadering 13 Mechbrig, Onder Commandanten Vergadering 1 Log-brig, Onder Commandanten Vergadering 11 AMB en sessies bij het CZSK in Doorn bij het MTC en staf CZSK te Den Helder.

Enquête

Daarnaast is ook een enquête gehouden onder de toehoorders. Het doel was te peilen hoe men tegenover Yourdefence.nl staat.

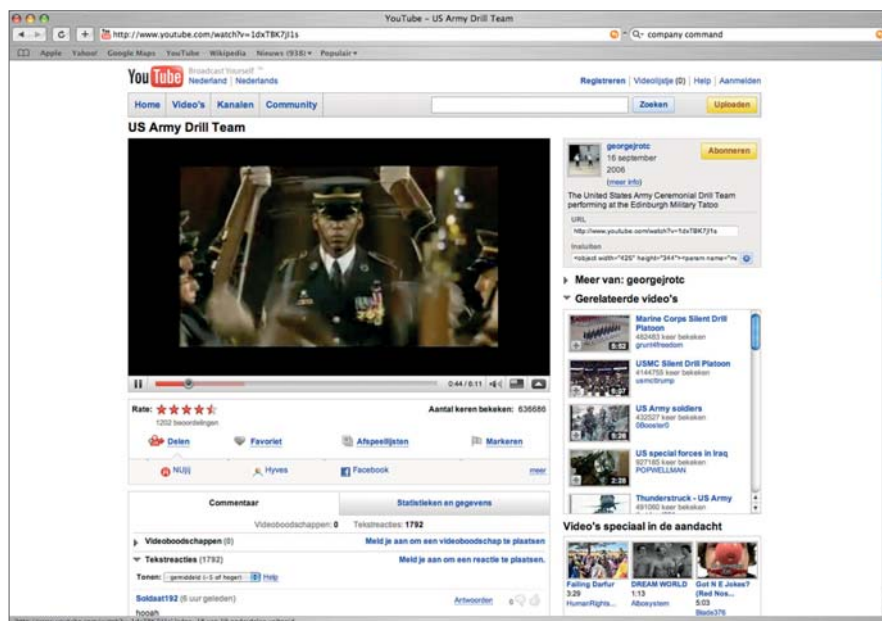
Uit het verloop van de presentaties en de antwoorden kwam één ding glashelder naar voren. Bij een nieuw fenomeen als Yourdefence.nl is de rol van leiders cruciaal voor de acceptatie. Grosso modo staat 51 procent van hen uitgesproken positief tegenover Yourdefence.nl. Verder is 28 procent negatief en heeft 21 procent geen mening.

Terughoudendheid

Gedurende de roadshow bleek dat een positieve houding van het aanwezige leiderschap ten opzichte van Yourdefence.nl zich direct vertaalde in de acceptatie door de toehoorders. De vragen die het meest werden

Enquête vragen roadshow yourdefence.nl:

1. Ik was bekend met de inhoud van Yourdefence.nl voorafgaand aan deze presentatie.
2. Een open internetforum met operationeel conceptuele discussies is een verrijking voor Defensie.
3. Discussies over operatie-gerelateerde onderwerpen moeten op een internetforum worden besproken dat alleen open is voor defensiepersoneel.
4. De betrokkenheid van de samenleving bij defensie wordt gestimuleerd door initiatieven als Yourdefence.nl.
5. Ik vind het risico te groot dat Yourdefence.nl bijdraagt aan negatieve beeldvorming over defensie.
6. Defensie is toe aan deze vormen van open en gezamenlijke gedachtevorming over veiligheidsonderwerpen.
7. Ik ga zelf ook aan Yourdefence.nl deelnemen omdat mijn bijdrage van belang is.
8. Ik heb geen tijd voor nog meer informatiekanalen en Yourdefence.nl draagt niet bij aan verbetering van mijn effectiviteit.
9. Ik ga mijn collega's stimuleren kennis te nemen van en deel te nemen aan Yourdefence.nl.
10. Ik vind dat er strikte controle moet plaatsvinden op de inhoud van Yourdefence.nl.
11. Ik verwacht veel van de inhoudelijke reacties op mijn bijdragen aan Yourdefence.nl.
12. Defensie is een hiërarchische organisatie en leent zich niet voor 'platte' internetfora als Yourdefence.nl.
13. Ik vind Yourdefence.nl een initiatief dat kan bijdragen aan de aantrekkelijkheid van Defensie voor de jeugd.

Militaire filmpjes
op Youtube

gesteld naar aanleiding van de presentatie draaiden om het open karakter van de website. Er bestaat duidelijk conceptuele onduidelijkheid over operationele informatie, informatie die, vrijelijk gepubliceerd, eigen eenheden in gevaar brengt versus de noodzaak om informatie te delen met de partners in een CA-coalitie. Tevens is er angst voor wat de pers met de inhoud van Yourdefence.nl zou kunnen doen. In de discussies werden frequent gevallen gemeld waarbij men een berisping had gekregen vanwege het naar buiten treden met informatie of met een eigen mening over de operatie in Afghanistan.

Gevoelig terrein

Dit is gevoelig terrein. Yourdefence.nl heeft eens te meer duidelijk gemaakt dat Defensie worstelt met COIN, met de vereiste mate van delen van informatie met niet-defensieorganisaties en met het naar buiten treden zonder censuur van bovenaf.

In dit artikel hebben we geprobeerd aan te geven dat het om meer gaat dan alleen maar vrijheid van meningsuiting, maar dat we de slag in het informatiedomein niet kunnen ontkopen. Met Yourdefence.nl heeft het Nederlandse ministerie van Defensie een unieke stap

gezet om de wegen te verkennen die moeten leiden tot die openheid van informatie-uitwisseling die nodig is voor een CA. De NCW-award 2009 heeft aangetoond dat deze unieke stap ook in de internationale gemeenschap wordt erkend. Leaders op alle niveaus moeten de weg blijven wijzen. Het openingscitaat van dit artikel geeft aan dat we er nog lang niet zijn.

Als lichtend voorbeeld van leiderschap in het kader van een CA moge hiervoor het artikel van luitenant-generaal Caldwell dienen over de verandering van de organisatiecultuur die nodig is om een volwassen en professionele omgang met de moderne media mogelijk te maken. Significant daarbij is ook dat Caldwell dit artikel op het forum Smallwarsjournal.com onder een pseudoniem heeft gepubliceerd! Durft u ook via Yourdefence.nl te reageren? ■

Internetsites

http://www.d-n-i.net/fcs/4th_gen_war_gazette.htm
www.d-n-i.net/richards/evolution_of_conflict.ppt
<http://edition.cnn.com/2008/WORLD/asiapcf/11/27/mumbai.twitter/index.html>
<http://www.defensetech.org/archives/004578.html>
http://www.d-n-i.net/lind/lind_2_03_04.htm
<http://smallwarsjournal.com/blog/authors/frontier-6/>
<http://www.geenstijl.nl/>